

Případové a komparativní studie

POLn4003

3.4. 2024

Sherlock: *I used to think I was an idiot.*

Mycroft: *Both of us thought you were an idiot, Sherlock. We had nothing else to go on 'til we met other children.*

(Sherlock, TV Series 2010-2017)

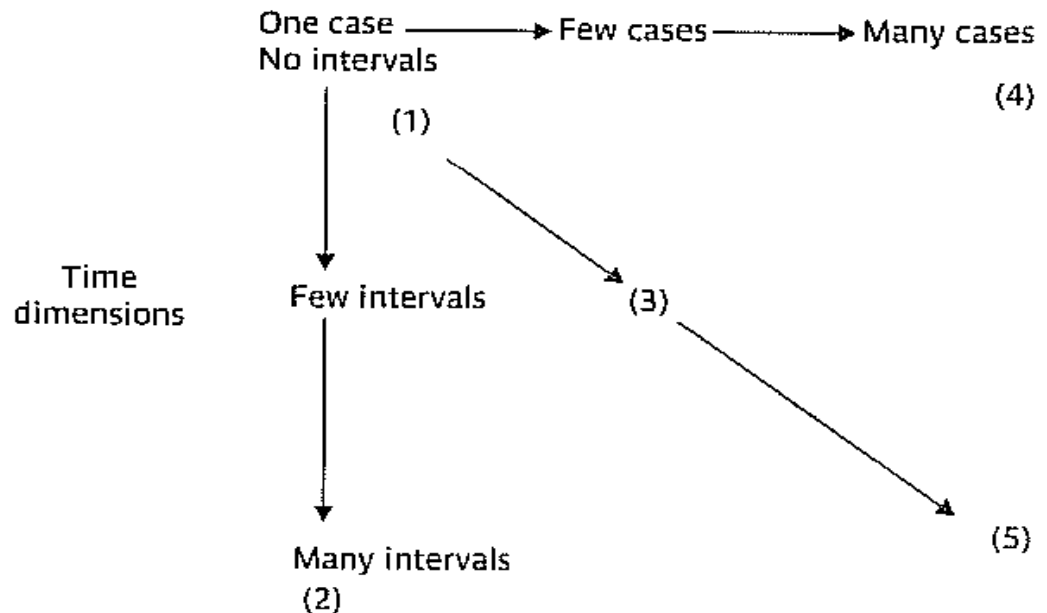
Kvantitativní výzkum vs. Případové studie- „význam případu“

KVANTITATIVNÍ VÝZKUM	PŘÍPADOVÉ STUDIE
CÍL: NALEZENÍ OBECNÉ TENDENCE VE VELKÉM MNOŽSTVÍ POZOROVÁNÍ	CÍL: POROZUMĚNÍ MALÉMU MNOŽSTVÍ PŘÍPADŮ, KTERÉ JSOU BUĎTO SUBSTANTIVNĚ NEBO TEORETICKY DŮLEŽITÉ
POPULACE: PŘEDEM ZNÁMÁ, HLAVNÍM ÚKOLEM VYBRAT VZOREK, KTERÝ JI NĚJAK REPREZENTUJE	POPULACE: VÝZKUMNÍK (SI) ODPOVÍDÁ NA DVĚ OTÁZKY- „JAKÉ ZKOUMÁM PŘÍPADY?“ A „JAK PŘESNĚ VYPADAJÍ?“ V PRŮBĚHU VÝZKUMU, JAK SE VYVÍJÍ JEHO ZNALOST O FENOMÉNECH, KTERÉ ZKOUMÁ
N: VĚTŠÍ N JE VŽDY LEPŠÍ	N: DŮLEŽITÉ JE, ABY SE VYSKYTOVAL NĚJAKÝ FENOMÉN, VĚTŠÍ N NENÍ NUTNĚ LEPŠÍ („ZEMĚ ARABSKÉHO JARA“)
TEORIE: OBVYKLE JSOU FORMULOVANÉ, NENÍ PROBLÉM PRACOVAT S NIMI ANI S HYPOTÉZAMI (CONVERSE: IDENTIFIKACE)	TEORIE: OBVYKLE NEEXISTUJÍ, KOMPARATIVNÍ STUDIUM ZNAMENÁ HLEDAT A VYVÍJET NOVÉ KONCEPTY, HYPOTÉZY A NĚKDY I TEORIE

„Případ“ v komparativní analýze

- „Uzavřený systém v čase a prostoru“
(Mussoliniho Itálie, Evropa po WW2,
Parlamentní volby v ČR r. 2010)
- Obvykle ho vybíráme z větší skupiny podobně
definovaných objektů.
- Studovat ho neznamená nutně jedno
pozorování, často i více (**time-series**)

Typy zahrnutých výzkumných designů (Pennings 2006)

- (1) Case study (at one time point);
- (2) Time series (one case over time);
- (3) Closed universe (relevant cases in relevant periods);
- (4) Cross-section (all cases at one time point);
- (5) Pooled analysis (maximizing cases across time and space).

Fig. 3.2 Types of research design

Source: Adapted from Pennings *et al.* (2006: 21).

Případové a komparativní studie

- **Jednopřípadová studie:** striktně vzato (sama o sobě) ne komparativní, může být ale součástí komparativního designu, může generovat hypotézy (Lijphart- **crucial case**), případně navazovat na kvanti výzkum (**vysvětlení mechanismů**).
- **Časová řada:** u jednoho nebo více případů- zkoumáme mechanismy (konfiguraci proměnných), produkující efekt, můžeme replikovat stávající studii tím, že přidáme další body v čase (typicky konfigurace po volbách)
- **Uzavřené univerzum:** pár případů v jednom nebo málo časových bodech (příklad: staré a nové režimy)
- **Průřezová studie:** více případů v jednom čase, často mají společný nějaký znak (nejčastější design: příklad: stranické systémy v demokratických zemích)
- **Pooled analýzy:** dlouhé procesy: více případů v různých (více) časech (Sartoriho polarizované pluralismy, industrializující se země), méně vhodná varianta více případů v různém (ale jednom) čase

Typy případových studií (Lijphart)

- Případová studie bez teorie/teoretické ambice (deskriptivní)
- Ilustrativní teoretická případová studie (**vyhýbejte se!**)
- Interpretativní případové studie (aplikace teorie)
- Problem solving případová studie
- Případové studie pro testování teorie (pro posílení, zpochybnění)
- Studie odlehlých případů

Jednopřípadové studie a vztah k teorii- dvě strategie

- Na základě studia jednoho případu **nemůžeme** teorii **vytvářet**, nenaplníme podmínku čtyř kauzálních prahů (nejsme schopni dokázat kovarianci), ale jsou strategie jejího testování, případně navrhování předběžných hypotéz
- **Studium nejvíce pravděpodobného případu**- studujeme příklad s hodnotou nezávislé proměnné, který by měl nejvíce odpovídat očekáváním teorie (vysoká či nízká hodnota), že bude produkovat výrazný efekt- pokud se nepotvrdí, je celá teorie zpochybněna.
- **Studium nejméně pravděpodobného případu**- studujeme případ, který by měl co nejméně odpovídat, pokud se potvrdí, je celá teorie posílena.

Studium nejméně pravděpodobného případu- příklad

- **Teorie: Dění v mezistátní politické aréně je determinováno děními v domácí politické aréně.**
- **Nejméně pravděpodobný případ:** Francie za de Gaulla (zdůrazňoval primát mezistátní arény), pokud i zde potvrdíme, hodnota teorie významně vzroste.

Studium nejvíce pravděpodobného případu- příklad

- Čím větší poměrnost VS, tím více stran ve stranickém systému
- Vybíráme si Nizozemí, pokud bychom zjistili malý počet stran, byla by teorie zpochybněna.
- Problematictější strategie, než nejméně pravděpodobný případ.

Studium deviantního případu- příklad

- Předpokládáme, že **poměrné systémy podporují multipartimus**
- Studujeme podrobně deviantní případ(y):
Maltu a Rakousko po WW2
- Výsledkem reformulace teorie: **počet stran je ovlivněn jak volebním systémem, tak strukturací stávajícího stranického systému.**

Interpretativní případová studie/aplikace teorie

- Diplomka Golasowski 2021
- Koncept/teorie spindoctoringu
- T.G. Masaryk jako „spindoctor“ během WW1
- 10 případových studií Masaryka- spindoctora (kritéria čas, důležitost), porozumění kontextu, identifikace spinu, popis konkrétních technik

Komparativní studie

- Lijphart: **kvaziexperimentální metoda**- proč?
 - Malé N (nemůžeme použít statistickou metodu)
 - V **experimentu**: kontrolujeme vliv prostředí, manipulujeme jen proměnnou, která nás zajímá (kontrolní a experimentální skupina)
- V **komparativní studii**- manipulujeme případy (jejich výběrem) tak, aby některé parametry byly konstantní a jiné variovaly.

Logika srovnání a tvorba teorie- 3 strategie

Metoda shody

Metoda rozdílu

Fuzzy set logika

Metoda shody

- Snažíme se najít systémy/případy, ve kterých (všech) 1. buďto existuje nějaká hodnota závislé proměnné (např. demokracie=ANO) nebo závislá proměnná variuje a 2. zároveň jsou v řadě parametrů velmi odlišné. My hledáme parametr, ve kterém jsou buďto shodné nebo variují se závislou proměnnou a který má potenciál vysvětlit naši hodnotu závislé proměnné.
- Domníváme se při našem vysvětlení, že hodnota Y je ovlivněna tím X , kde nalezneme kovarianci.
- Prakticky tzv. **studium nejvíce odlišných případů MDSD (výhoda- obvykle jich je hodně)**

Studium nejvíce odlišných případů: příklad

- Co podporuje/ Podporují individuální politická práva přetrvání demokracie?
- Vybereme si státy OSN, které jsou odlišné v řadě parametrů (kontinent, velikost, forma vlády, HDP per capita, první, druhý, třetí svět etc.), ale ve všech z nich přetrvala demokracie.
- Měříme 1. politická práva (X_1) a 2. jejich dodržování (X_2) (nezávislé proměnné) a stabilitu demokracie (závislou proměnnou Y). Konstatujeme, že mezi nimi existuje kauzální mechanismus, pokud nalezneme konfiguraci stejné hodnoty X_1, X_2 - stejná hodnota Y
- Zároveň měříme celou řadu dalších proměnných, kde nenalezneme kovarianci, ty nejsou naše vysvětlení (ale měřit je musíme, protože zkoumáme odlišné případy), zároveň to **posiluje** naše vysvětlení (ukazujeme že mezi **nezávislými a závislou proměnnou je vztah bez ohledu na další kontext**)

Metoda různosti/rozdílu

- Snažíme se najít případy, v nichž 1. existuje řada víceméně shodných parametrů- proměnných (historický vývoj, dědictví minulého režimu, forma vlády, velikost) a 2.zároveň se u všech případů proměňuje hodnota závislé proměnné. My hledáme nezávislou proměnnou/proměnné, které variují společně s tou závislou (**TO JE NAŠE VYSVĚTLENÍ**).
- Prakticky- **studium (poměrně/nejvíce) podobných případů MSSD (nevýhoda- často je jich málo).**

Příklad: logika studia podobných případů

- Chceme vysvětlit levicový terorismus v Itálii v 70. letech XX. stol. a to, že ve Francii v té době nebyl
- Důvody určitě nejsou ani pluralistický systém zprostředkování zájmů ani přítomnost komunistické strany, protože v těchto věcech na tom země byly stejně

Příklad: studium podobných případů (MSSD)

- Zajímá nás, zda sféra politiky (politics) ovlivňuje velikost sociálního státu (množství sociálních výdajů)
- Vybereme si podobné země (například země OECD)
- Politics operationalizujeme jako převahu levice/pravice ve vládě.
- Pokud zjistíme, že velikost sociálního státu se mění s tím, kdo má převahu ve vládě (např. u levice roste, u pravice klesá), je politics vysvětlující proměnnou velikosti sociálního státu.

Fuzzy set srovnávací logika

- Používá se zejména tam, kde uvažujeme vícenásobné příčiny, pracujeme s „mlhavou logikou“
- Příklad: uvažujeme, že rozpady států mohou být způsobeny kombinací tří proměnných typu „náchylnost k rozpadu při tlaku zvenčí“, „agrarismus“ a „zneužívání moci elitou“ (mají hodnoty „přítomno x nepřítomno“) máme tak osm ($2 \times 2 \times 2$) ideálních typů, následně zkoumáme, jak reálné případy, v nichž byla nebo naopak nebyla sociální revoluce naplňují tyto kombinace podmínek. Zjistíme například, že nutnou a postačující podmínkou sociální revoluce je 1. buďto přítomnost všech tří faktorů nebo 2. nepřítomnost dvou konkrétních a přítomnost jednoho.
- Rozlišujeme někdy rovněž **míru přítomnosti** faktorů (členství v proměnných není ano x ne), převádíme číselné argumenty v lingvistické.
- **DP Adam Polách**

Nevýhody a omezení komparativních studií

- „Málo případů, mnoho proměnných“- často problém s využitím metody shody/rozdílu
- Abychom měli více případů, dochází k roztahování konceptů „**concept stretching**“ (minulá přednáška), ty pak ztrácí část významu.

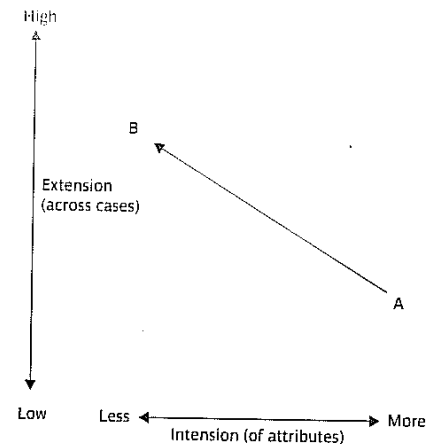

Fig. 2.2 Cartier's ladder of generality

Příklad roztažení konceptů- **rodinná podobnost**

- Definujeme politické strany jako entity, které 1.usilují o hlasy, 2.usilují o volené úřady a 3.usilují o prosazení politiky.
- Pokud zkoumáme politické strany, můžeme mezi ně například zahrnout všechny entity, které splňují aspoň dvě podmínky. Pokud ale zkoumáme, jaké strategie mají strany, aby naplnily jednotlivé podmínky, nemůžeme koncept roztáhnout.

Nevýhody a omezení komparativních studií (II.)- čas

- Strategie maximalizace případů skrze prostor a čas má své limity (***pooled time analysis***), může se proměňovat význam konceptů
- **Univerzalisté:** politické systémy mají stále stejné funkce vs. **Relativisté:** kulturní a antropologické rozdíly.
- **Příklad problematického výběru případů:** levice x pravice v čase a prostoru.

Problémy interpretace

- **Galtonův problém**- případy na sobě nejsou navzájem nezávislé, ovlivňují se navzájem, to zkresluje vliv našich vysvětlujících proměnných (př: NP míra hrozby- ZP vyzbrojování států vojenského bloku)
- **Ekologické chyby**- používáme data/závěry z jedné úrovně (např. státní) k tomu, abychom formulovali předpoklady o jiné úrovni (např. skupinové) více viz následující přednáška dr. Vody